

INSTITUTIONEN FÖR SVENSKA SPRÅKET

Härligt trött eller helt dränerad?

En jämförande undersökning av hur kvinnor
och män konstrueras i ett antal
personporträtt i Expressen, Friskispressen
och Göteborgs-Posten 2015–2017

Agnes Viktor

Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet
Specialarbete
Språkkonsultprogrammet, SPK160, delkursen Specialarbete, 15 hp
Vårterminen 2017
Handledare: Hans Landqvist

Sammanfattning

I den här uppsatsen är kartläggs med hjälp av semantisk kategorisering hur kvinnor och män konstrueras, utifrån adjektiv och andra personbeskrivande ord, i ett antal personporträtt som publicerats under 2015, 2016 och 2017 i kvällstidningen Expressen, träningsföreningen Friskis & Svettis medlemstidning Friskispresen och dagstidningen Göteborgs-Posten.

Resultatet visar att det finns skillnader mellan de tre delmaterialen, exempelvis i andelen beskrivande ord, där Expressen innehåller störst andel, 1,69%, medan Friskispresen innehåller 1,17% och Göteborgs-Posten innehåller 1,18%. Framst gäller dock skillnaderna vad som lyfts fram. I Expressen är det främst intervjupersonens känslor och karaktärsdrag som omtalas, medan Friskispresen lyfter personens psykiska egenskaper, men också de personens fysiska behov och tillstånd och arbete och fritidsaktiviteter. Göteborgs-Postens intervjupersoner beskrivs främst utifrån arbete och fysik.

De personporträtt som handlar om kvinnor i Expressen innehåller långt fler beskrivande ord som rör trygghet och relationer än de om män, och långt fler än både kvinnor och män i Friskispresen och Göteborgs-Posten. Vad gäller fördelning av de beskrivande orden mellan könen är de tre delmaterialen är relativt jämna.

Utifrån materialet går det inte att skönja några mönster vad gäller skillnader i antal beskrivande ord eller hur intervjupersonen beskrivs beroende av om det är en kvinnlig skribent och kvinnlig intervjuperson, kvinnlig skribent och manlig intervjuperson, manlig skribent och kvinnlig intervjuperson eller manlig skribent och manlig intervjuperson.

Nyckelord: *Personporträtt, konstruktion, semantisk kategorisering*

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Syfte och frågeställningar	2
1.3	Disposition	2
2	Tidigare forskning	3
2.1	Flickor och pojkar i barnböcker	3
2.2	Kvinnor och män i personporträtt	4
2.3	Kvinnor och män i media	4
3	Teoretiska ramar	6
3.1	Texter och kontexter	6
3.2	Sociala strukturer och genus	6
3.3	Semantisk fältteori	7
4	Material och metod	9
4.1	Material	9
4.1.1	Delmaterialet Expressen	10
4.1.2	Delmaterialet Friskispressen	11
4.1.3	Delmaterialet Göteborgs-Posten	12
4.2	Metod	12
4.2.1	Personbeskrivande ord	13
4.2.2	Semantiska fält	13
5	Resultat	15
5.1	Personbeskrivande ord	15
5.1.1	Antal personbeskrivande ord i Expressen	15
5.1.2	Antal personbeskrivande ord i Friskispressen	16
5.1.3	Antal personbeskrivande ord i Göteborgs-Posten	17
5.2	Semantiska fält	17
5.2.1	Expressen	18
5.2.2	Friskispressen	18
5.2.3	Göteborgs-Posten	18
6	Diskussion	19
7	Slutsatser och utblick	21
7.1	De vanligaste personbeskrivande orden i delmaterialen	21
7.2	Fördelning av personbeskrivande ord i delmaterialen	21
7.3	Skillnader i beskrivningar mellan delmaterialen	21
7.4	Utblick	22

Tabeller

Tabell 1: Delmaterial – Expressen	10
Tabell 2: Delmaterial – Friskispressen	11
Tabell 3: Delmaterial – Göteborgs-Posten	12
Tabell 4: Semantiska kategorier enligt Nesterud (2006:10) med mina tillägg	14
Tabell 5: Antal personbeskrivande ord i Expressen	15
Tabell 6: Antal personbeskrivande ord i Friskispressen	16
Tabell 7: Antal personbeskrivande ord i Göteborgs-Posten	17

Bilagor

Bilaga 1: Fördelning av beskrivande ord i semantiska fält

25

1 Inledning

I media har träning och hälsa blivit omåttligt populärt de senaste åren – överallt finns budskap om vilken träningsform som är effektivast eller skonsammast och vilken kost som är bäst för kroppen. Dessutom återfinns det, utöver dessa råd kring hälsa, i en del tidningar även texter där personer porträtteras i anslutning till ett hälsorelaterat ämne. Därför är en undersökning av språk i media, och hur det skiljer sig i beskrivningar av kvinnor och män relevant att genomföra, eftersom media har möjlighet att reproducera positiva och negativa normer som råder i samhället.

Tidigare forskning på området har ofta undersökt texter som är riktade till antingen kvinnor *eller* män som målgrupp, men få har använt ett material som riktar sig till både män och kvinnor.

För en språkkonsult finns det ett värde i att förstå hur skribenter konstruerar sina intervjuobjekt och vår verklighet. Undersökningen kan också bli en grund för vidare språkkonsultarbete i form av kurser i medvetet skrivande för professionella skribenter eller dylikt.

Apropå medvetenhet vill jag redan här göra klart att jag är införstådd med att en undersökning som bara jämför män och kvinnor bidrar till reproduktion av en tvåkönsnorm. Det är inget ställningstagande från min sida, utan snarast en avgränsning av undersökningen, även om det i framtiden också skulle vara intressant, och viktigt, att göra en jämförelse även med personporträtt om personer med könsöverskridande identitet.

1.1 Bakgrund

Siivonen (2007) beskriver personporträttet som genre som ett utrymme i tidningen där det finns plats för vardagsbeskrivningar, drömmar om framtiden och berättelser om hur intervjupersonen hamnat där hen är idag: ”Medan morgonpressen mest handlar om ’det senaste’ i en ström av flödesgenrer utgör personporträttet ett ögonblick av stillhet – och om inte uttryck för betydelse, mening och sammanhang, så för åtminstone en möjlighet till dessa.” (Siivonen 2007:395). Historiskt har genren personporträtt gått från omtal mot samtal och intervjupersonen ges ofta utrymme att reflektera kring någon avgörande händelse i hens liv (Lamark 1995:14 i Siivonen 2007:51–52, Siivonen 2007:298).

När det gäller objekt för intervjuer är personer som tillhör samhällseliten vanligt återkommande, och intervjun utgår ofta från vad intervjupersonen har åstadkommit i sitt yrkesliv. De gånger då ”vanliga människor” porträtteras är det vanligen på grund av någon typ av problem som de har eller har haft tidigare i livet (Siivonen 2007:386).

Intresset för hälsa har ökat enormt under 2000-talet, både i samhället och i media. Exempel på detta kan ses i Folkhälsomyndighetens information om aktivitetsnivå bland befolkningen och attityder till fysisk aktivitet, och en sökning på *hälsa* i Mediearkivet den 19 april 2017 ger över 520 000 träffar (jämfört med en sökning på *trädgård* som ger drygt 400 000 träffar). Även på jobbet är hälsan ofta en viktig fråga och vårt mående ”övervakas” av ett skyddsombud (Arbetsmiljöverket 2016:2).

När det gäller hälsa i media är utbudet av tidningar i ämnet mycket stort, och hela hyllor ägnas dem i affärerna. Dessutom har de flesta av Sveriges dagstidningar och kvällstidningar numera en bilaga eller en del i tidningen tillägnad ämnet. Även i tv och radio finns gott om program som behandlar olika aspekter av hälsa – allt från vikttnedgång till själaro.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med den här uppsatsen är att kartlägga hur kvinnor och män konstrueras, utifrån adjektiv och andra personbeskrivande ord, i ett antal personporträtt som publicerats under 2015, 2016 och 2017 i kvällstidningen Expressen, träningsföreningen Friskis & Svettis medlemstidning Friskispresen och dagstidningen Göteborgs-Posten och att jämföra de tre tidningarna. Härigenom ska jag försöka att besvara de följande frågorna.

- Vilka är de vanligaste personbeskrivande orden i de tre delmaterialen ur de tre tidningarna och används samma ord på samma sätt om män och kvinnor?
- Är de beskrivande orden jämnt fördelade mellan kvinnor och män i de tre delmaterialen ur de tre tidningarna?
- Skiljer sig de tre delmaterialen ur de tre tidningarna åt i sina beskrivningar av män och kvinnor?

1.3 Disposition

Den här uppsatsen består av sju kapitel, där detta första är det inledande. I kapitel 2 finns en genomgång av relevant tidigare forskning, i kapitel 3 en beskrivning av de teoretiska ramarna utifrån vilka jag genomför min undersökning, och i kapitel 4 en redogörelse för materialet jag analyserar och den metod som används. I kapitel 5 redovisar jag de resultat som kommit av analysen och i kapitel 6 diskuterar jag dem. I det sjunde kapitlet presenterar jag mina slutsatser och ger förslag till vidare forskning. I det sjunde kapitlet återfinns också mina reflektioner utifrån undersökningen och om hur en språkkonsult kan arbeta med de problem som tas upp i undersökningen.

2 Tidigare forskning

I det här kapitlet finns en genomgång av ett urval av tidigare forskning som är av betydelse för min undersökning. Forskningen rör tre olika teman: flickor och pojkar i barnböcker, kvinnor och män i personporträtt och kvinnor och män i media.

2.1 Flickor och pojkar i barnböcker

I sin syntaktisk-semantiska studie av personbeskrivande adjektiv och adverb i populära ungdomsböcker, *Den dyrkade Lasse och stackars lilla Lotta* (1984), undersöker Birgitta Hene hur flickor och kvinnor och pojkar och män beskrivs i böcker som på 1980-talet lästes mycket av det som Hene kallar för "barn och ungdomar i 'slukaråldern'" (Hene 1984:3). Hon jämför sedan dessa beskrivningar med traditionella könsrollsmönster (Hene 1984:7).

Personbeskrivningarna i Henes material är ganska lika mellan könen, och de är inte heller helt i linje med de traditionella könsrollsmönstren. Till exempel framstår oro och rädsla som de främsta känslorna hos pojkar och glädje och bitterhet är "flickkänslor", något som Hene menar "knappast [...] ger en traditionell bild av de kvinnliga resp manliga rollfigurerna." (Hene 1984:247). Dock finns det även resultat som faktiskt överensstämmer med de traditionella könsrollerna, till exempel att beskrivande ord som gäller anställning och ekonomisk status nästan bara förekommer i pojkbekrivningar. Som en sammanfattning av sina resultat skriver Hene att "de traditionella könsrollsmönstren inte oväntat är mest markerade i de beskrivningar som avser rollfigurernas relation till andra och deras roll i samhället. Det är också just i sådana sammanhang som de olika förväntningarna på flickor och pojkar, kvinnor och män tydligast kommer till uttryck och visar på de olika normsystem som finns för resp kön." (Hene 1984:248).

Isabelle Nesterud skriver i sin c-uppsats *Alla vi barn i Genusbyn* (2006) om flickor och pojkar i populära böcker skrivna av Astrid Lindgren från 1940- till 1980-talen. Genom sin uppsats vill Nesterud "se om barnlitteraturen kan tänkas vara en av de orsaker som faktiskt bidrar till inläringen av stereotypiserade könsroller för barn." (Nesterud 2006:6). Undersökningen bygger på semantisk kategorisering av adjektiv som beskriver en person eller hans egenskaper. Därtill genomför Nesterud en enkätundersökning bland barn i lågstadietåldern, där de får markera adjektiv som de anser beskriver dem själva och sedan beskriva om de utvalda adjektiven beskriver en pojke, en flicka eller båda könen. Av Nesteruds undersökning framkommer att flickor anses vara lugna och svaga, medan pojkar är vilda och starka. Dessutom beskrivs pojkar mer varierat än flickor i materialet. Om sin enkätundersökning skriver Nesterud att den "visar på tendenser till att barn är väl medvetna om dessa könsstereotyper, trots att de själva till liten grad väljer att kategorisera sig själva utifrån sitt kön." (Nesterud 2006:36).

Marie Wretströms c-uppsats, *Han är snäll och hon känner sig lite ledsen. En semantisk studie av personbeskrivande adjektiv i populära barnböcker* (2011), har som syfte att undersöka vilka adjektiv som används för att beskriva flickor och pojkar i populära barnböcker skrivna på 2010-talet. Wretström utgår från en hypotes om att det finns drag som kan höra ihop med ett visst kön och att barnen kommer att ha föreställningar om hur en "riktig" pojke eller flicka ska vara.

Även Wretström undersöker personbeskrivande adjektiv ur texterna och placerar in dem i semantiska kategorier. Med inspiration från Nesterud gör hon en enkätundersökning bland barn, för att se hur de uppfattar de personbeskrivande adjektiv som Wretström undersöker.

Undersökningen visar att pojkar och flickor i materialet beskrivs på olika sätt – pojkar som individer med karaktärsdrag och egenskaper och flickor utifrån sitt känsloliv. Wretströms hypotes om att barngruppen har tydliga föreställningar om vilka av

adjektiven som beskriver flickor och vilka som beskriver pojkar visar sig stämma med enkätsvaren.

Forskningen om flickor och pojkar i barnböcker bidrar till min undersökning med metodologiska tillvägagångssätt i form av semantiska kategorier och ger möjligheter till diskussion och jämförelser med mitt material.

2.2 Kvinnor och män i personporträtt

I sin doktorsavhandling, *Personporträttet som tidningsgenre – En närläsningstudie med fokus på innehållsliga teman, berättarkonventioner och kön* (2007), undersöker Jonita Siivonen hur intervjupersoner konstrueras i personporträtt. Hon söker också definiera personporträttet som tidningsgenre.

Utifrån ett material av personporträtt ur Dagens Nyheter och Hufvudstadsbladet, publicerade mellan 1999 och 2002, kommer Siivonen fram till att kvinnor och män som är objekt för personporträtt konstrueras på olika sätt: "[...] kvinnor och män porträtteras utgående från mallar eller skript om hurdant kvinnolivet respektive manslivet är, borde vara eller brukar vara i vår kultur." (Siivonen 2007:396). Också innehållsmässigt skiljer sig konstruktionen åt. Till exempel är föräldraskapet en självskrivna del för kvinnor, även när huvudpersonen inte själv har barn, medan det för män framställs som en guldkant på tillvaron (Siivonen 2007:14).

När det gäller personporträttet som tidningsgenre, och vad som kännetecknar den, skriver Siivonen att personporträttet kan "vara allt från mångbottnade berättelser till rena uppräknningar av meriter till sakfokuserade texter." (Siivonen 2007:345). Mer konkret räknar hon upp innehållsliga stilistiska medel som hjälper till att skapa porträttgenren. Bland dem finns beskrivning av personens yrkes- och eller privatliv, av dåtid och framtid – i olika ton – problem och smärta är ofta sådant som finns i det förgångna, medan framtiden är ljus och hoppfull: "[...] i framtiden finns hopp om att allt ska ordna sig, om det inte redan gjort det i nutid." (Siivonen 2007:202). Porträtten innehåller också ofta en beskrivning av någon slags vändpunkt i livet, svår eller inte, och en utvärderande sekvens där intervjupersonen reflekterar kring händelsen (Siivonen 2007:347).

Porträtten blir en stund av stillhet i en annars förhållandevis snabb morgonpress som mest handlar om "det senaste" (Siivonen 2007:395).

Siivonens forskning kretsar alltså främst kring personporträttet som sådant, men hon visar också på skillnader i vad man lyfter fram hos kvinnor och män i sådana sammanhang, vilket ger möjlighet till jämförelser med mina resultat.

2.3 Kvinnor och män i media

I sin studie *Language in the News – Discourse and Ideology in the Press* (1991) studerar Roger Fowler språket i nyhetsrapportering och dess betydelse för denna. Han har sin utgångspunkt i kritisk diskursanalys och diskuterar hur journalister, genom bland annat de många steg av urval och redigering som en nyhet går igenom innan den ens hamnar i tidningen, kan forma vår bild av världen, snarare än att rapportera om verkligheten (Fowler 1991:2).

Utan att vilja anklaga journalisterna, skriver Fowler om hur ideologiska strukturer visar sig i media genom en sorts kategorisering, alltså att man använder ett visst språk om vissa grupper, och hur detta visar mediets förhållningssätt till dess omvärld. Kategoriseringen är också grund för diskursiv diskriminering, eftersom den skapar stereotyper (Fowler 1991:97). När det gäller diskriminering menar Fowler att kvinnor i stor utsträckning utsätts för sådan i media: "[...] women are constituted in discourse as a special group with its own peculiar characteristics, set out from the population as a whole for exceptional evaluation. Irrationality, familial dependence, powerlessness and sexual

and physical excess are some of the attributes predicated of women.” (Fowler 1991:95). Därtill rapporterar media om kvinnor och män på olika sätt: ”It has long been observed that [...] different kinds of expression are used to refer to men and to women.” (Fowler 1991:95).

Tobias Bromander undersöker i sin doktorsavhandling i samhällsvetenskap, *Politiska skandaler! Behandlas kvinnor och män olika i massmedia?* (2012), hur tryckta medier rapporterar kring politiska skandaler. Bromander studerar skandaler om svenska politiker vilka bevakats i minst tre dagar mellan åren 1996 till 2010, och han studerar dem med hjälp av kvantitativ metod på gruppnivå.

Resultaten visar att media är relativt jämna i sin rapportering av politiska skandaler, även om det finns skillnader: män tenderar att klara sig ur skandalerna lite bättre och krävs inte lika ofta avgå (Bromander 2012:204–205).

På motsvarande sätt som Fowler anser Bromander att det är mediernas verklighetsbild som framkommer i hans studier. Han menar också att de skillnader som framkommit i undersökningen därför kan ”uppkomma på grund av att journalister, likt samhället i övrigt, tenderar att medvetet eller omedvetet ha stereotypa uppfattningar om kvinnor och män.” (Bromander 2012:214).

I sin doktorsavhandling, *Svensk reklam och dess modelläsare* (2003), undersöker Anders Björkvall vilka identiteter som erbjuds av svensk reklam i ett material bestående av drygt 1000 reklamannonser insamlade under november 2000. Identiteterna är skapade av den bild om mottagaren som avsändaren har. Även om detta gör att avsändarna kan nå personen de söker menar Björkvall att ”[...] denna anpassning till publiken leder [...] till att genus ständigt omskapas i medietexter.” (Björkvall 2003:15).

Resultaten av Björkvalls studie visar bland annat hur reklamtexterna konstruerar olika bilder av män och kvinnor – kvinnor erbjuds förbättra sig själv och sitt utseende, medan männen erbjuds att fortsätta vara handlingskraftiga ledare. Även i reklam för personer i yngre åldrar – så unga som 7–12 år – ser Björkvall ett liknande mönster (2003:155, 157).

Den utvalda tidigare forskningen om kvinnor och män i media anser jag kan bidra med ett historiskt perspektiv. Dessutom kan den ge en inblick i hur kvinnor och män konstrueras på andra områden i media än i personporträtt, vilket ger möjlighet till jämförelser med och diskussion av mina resultat.

Alla texter skrivs av någon, i det material jag undersöker en journalist. Det finns flera undersökningar där man undersökt skribentens betydelse för texten, till exempel (Strand 1995) som undersökte och jämförde artiklar skrivna av kvinnor och män ur morgon-, kvälls- och veckotidningar med hjälp av LIX. Strands resultat visade att kvinnors texter i genomsnitt låg tre enheter lägre än männens. Jag kommer dock inte att lägga någon vikt vid journalistens kön i min undersökning.

3 Teoretiska ramar

I det här kapitlet redovisas de teoretiska ramar utifrån vilka jag genomför min undersökning. De teoretiska ramarna rör tre teman: texter och kontexter, sociala strukturer och genus samt semantisk fältteori.

3.1 Texter och kontexter

Det finns många skäl att undersöka texter. Ett är det som Hellspong och Ledin kallar för det *allmänt humanistiska* – att vi människor lever genom språket och dess symboler, och att vi med hjälp av det gör våra idéer tillgängliga för andra och på så sätt bidrar till ”vårt tänkande tillsammans” (Hellspong & Ledin 1997:11). Att sprida dessa idéer som bidrar till vårt gemensamma tänkande står ofta medierna för. De är idag relativt lättillgängliga och finns både i pappersform och på internet, ofta gratis. I vårt samhälle är dessutom de allra flesta läskunniga, vilket gör att möjligheterna att tillgodogöra sig innehållet i de texter som media sprider är goda (Björkvall (2003:7).

Texter kan innehålla mycket mer än tryckta tecken på en rak linje, de kan vara multimodala och innehålla flera kommunikationsformer som bilder, layout, tal eller musik (Björkvall 2009:8) som också är betydelsebärande komponenter. I min undersökning fokuserar jag dock endast på det som räknas som verbalspråk, som i det här fallet innebär den skrivna texten.

Jag utgår i min undersökning ifrån att texter inte är isolerade, utan att de är beroende av den kontext de befinner sig i, av sin sändare och sin mottagare och att språket i dem ”[...] kan påverka läsare och sammanhang” och att ”språket ger betydelse och mening åt vår kommunikation” (Hållsten m.fl. 2013:5).

3.2 Sociala strukturer och genus

I den här undersökningen är kopplingen mellan språk och samhälle en central fråga. Detta gör att jag tar avstamp i Kress (1987), som skriver om hur språket och våra sociala värderingar är sammanlänkade: ”Language is the most fully articulated system of cultural values, norms and meanings; it is everywhere entirely intermeshed with social and cultural processes and it gives expression to the meanings of those processes.” (Kress 1987:123).

Kress menar att reklam, liksom utbildningssystem och rättssystem och det som skrivs inom dem, är en sorts ”serviceable mirror to the society in which it operates.” och att varje kultur har den typ av reklam som den förtjänar (1987:123).

Han beskriver att texter ”makes assumptions about the socially formed subjectivities of its readers – how possibilities of action are distributed between men and women, what values attach to notions of ’the home’, ’the family’, or ’work’ and ’career’, for men and for women” (Kress 1987:135). Det är dock inte någon idé att förundras eller chockeras över språket i reklamen, eftersom det är en direkt produkt av samhället vi lever i (Kress 1987:124).

Kopplingen mellan personporträtt, Kress och språket i reklam finns i hyllningsdiskursen (se Siivonen 2007:50, 94, 296) som syftar till att framställa ett objekt av något slag på ett fördelaktigt sätt.

Anja Hirdman skriver i sin avhandling *Tilltalade bilder* (2001) om hur kvinnor och män framställs i media. Hon jämför hur tidningarna *Veckorevyn* och *Fib aktuellt* ser ut på 1960- och 70-talen med hur de ser ut år 1995. Hirdman konstaterar att ämnesvalen inte

direkt förändrats under åren, men att det blivit mycket mer av dem: mer våld, kriminalitet och sex i *Fib aktuellt* och mer mode, skönhet och sex i *Veckorevyn* (Hirdman 2001:246).

Hirdman skriver vidare hur representationer är en faktisk del av vår verklighet, och att de ”återger inte bara idéer om kvinnor och män, utan är också med och skapar dem.” (Hirdman 2001:14). Hirdman hävdar dessutom att representationen kan definieras som en sorts prov på hur media väljer att framställa kvinnor och män (Hirdman 2003:292).

Anja Hirdman är i huvudsak intresserad av hur kvinnligt och manligt framställs genom bilder, medan min undersökning uteslutande gäller det verbala språket. Det är sättet att framställa, konstruera, en person på ett visst sätt som gör Hirdmans studie relevant för min undersökning.

Yvonne Hirdman skriver i *Genus – om det stabila föränderliga former* (2001) om hur en stereotyp genusordning män och kvinnor emellan hindrar människor att fullt ut vara de personer som de är. Hirdman citerar filosofer, författare och vetenskapsmän som alla på något vis uttryckt sig om ”vad en kvinna är, vad en kvinna bör vara, vad en kvinna bör göra, vad en kvinna kan göra, vad en kvinna inte kan göra – och [...] mer underförstått, om vad en man är och vad en man har på jorden att göra” (Hirdman, 2001:23). Hon skriver om strukturella tvång som genom historien och i viss mån ännu i dag dikterar hur personer i vårt samhälle ska vara – kvinnan ansvarar för barnafödande och uppfostran och är beroende av sin man, medan mannen ska försörja och skydda kvinnan (Hirdman 2001:88)

Vidare skriver Hirdman om hur den genusordning som tidigare gällt, under senare delen av 1900-talet blivit mer av ett jämställdhetskontrakt, där båda könen ges samma möjligheter och har samma skyldigheter, ansvar och rättigheter både när det gäller livet i hemmet och i arbetslivet – något som kan bidra till ändring när det gäller våra åsikter om vad som är manligt och kvinnligt (Hirdman 2001:162–173). Men Hirdman är inte övertygad och menar att vi, trots det skett en försvagning av den manliga normen, ”[...] bör vara på vår vakt” (Hirdman 2001:203).

Många av de undersökningar som genomförts om män och kvinnor i media har haft sin utgångspunkt i genusvetenskap. Min undersökning är språkvetenskapligt inriktad, men jag har likväl nytta av genusteori för att kunna diskutera och dra slutsatser om hur sättet vi använder språket har en inverkan på hur vi ser på världen.

3.3 Semantisk fältteori

Ytterligare en teoretisk utgångspunkt för undersökningen är den så kallade semantiska fältteorin.

Denna teori har sitt ursprung i Jost Triers teori om ordfält (Trier 1931:10). Trier hävdade att ord inte kan undersökas isolerat, utan måste betraktas i relation till andra besläktade ord. Trier liknade ett språks lexikala struktur vid en mosaik, på det viset att ett ordfält motsvarar specifika föreställningsområden och att varje fält består av mindre enheter i vilka det enskilda ordet är den minsta enheten. Bilden av ett språks lexikala struktur som mosaik har genom åren ifrågasatts, eftersom den inte tillåter luckor mellan eller överlappningar inom ordfält (se t.ex. Lehrer 1974:15).

Teorin utgår ifrån att lexikala enheter, som inte är direkt synonyma men som ändå har ett betydelsemässigt släktskap, utifrån detta släktskap kan ordnas i olika ”fält” (Hene 1984:33). Fälten kan delas upp i överordnade och underordnade fält, där lexikala enheter som *levande varelse* är överordnat till exempel *människa*, och *vatten i naturen* är överordnat *vattendrag* och *vattensamling* som i sin tur är överordnade *älv* respektive *hav* (Hallström & Östberg 2003:5–6).

Det är inte alltid enkelt att utforma eller dra gränser mellan de olika semantiska fälten, och ”det [...] finns [inte] någon en gång för alla fastställd och odisputabel uppsättning betydelsefält. [...] utan sådana avgöranden får träffas i enskilda fall.” (Engström 1994:74).

Genom åren har teorin diskuterats och kritiserats, men den anses ändå vara en bra modell som utgångspunkt för semantiska studier (Hene 1984:34). Teorin används också ofta i läroböcker och i undervisning för andraspråksinlärare som genom betydelsefälten kan få en djupare förståelse för ordens verkliga betydelse och för den struktur som finns i lexikonet liksom den som finns i grammatiken (Hallström, Östberg 2003:6).

4 Material och metod

I kapitel 4 beskriver jag det material jag undersöker, hur jag undersöker det och vilken typ av analysmetod jag arbetar med.

4.1 Material

Det är sedan tidigare känt att tidningar formas utifrån sina förväntade läsare och utifrån vad dessa läsare förväntas vara intresserade av, något som kan leda till att genus omskapas i medier (Björkvall 2003:15). Med detta som utgångspunkt har tidigare studier ofta utförts på material som är riktade till antingen män eller kvinnor, även studier som gjorts på barnböcker.

Mitt material är ett som riktar sig till både män och kvinnor, vilket är en av anledningarna till varför det behöver undersökas – för att se om, och i så fall hur man återskapar föreställningar om hur kvinnor och män är i tidningar som riktar sig till båda könen.

Materialet som jag analyserat består av arton stycken personreportage ur Expressen (kvällstidning), Friskispresen (Friskis & Svetis medlemstidning) och Göteborgs-Posten (dagstidning). Ur vardera tidningen har jag alltså analyserat sex personporträtt. Materialet är alltså tredelat: delmaterialet Expressen, delmaterialet Friskispresen och delmaterialet Göteborgs-Posten och de kommer fortsatt att kallas för *Expressen*, *Friskispresen* respektive *Göteborgs-Posten*.

För jämförbarhetens skull har jag valt reportage som alla är publicerade under 2015, 2016 eller 2017¹. Reportagens längd varierar något, den kortaste texten innehåller 808 graford och den längsta 1785. En översikt över delmaterialen ges i tabell 1, 2 och 3.

---

¹ Eftersom Friskispresen är en periodisk tidskrift som inte ges ut varje dag, har jag angett den månad då det nummer som det aktuella personporträttet finns med i publicerades.

4.1.1 Delmaterialet Expressen

Delmaterialet Expressen består av sex stycken personporträtt publicerade på tidningens webbplats under vinjetten *Hälsoliv* mellan december 2016 och april 2017. Antalet graford varierar från 1104 till 1785. Det totala antalet analyserade graford i personporträtten ur Expressen är 8096, och medelvärdet är 1349 graford per personporträtt.

Tabell 1: Delmaterial – Expressen

Tidning	Titelrubrik	Skribent	Publiceringsdatum	Antal graford
Expressen	Magnus Carlson, 48, om den stora sorgen	Åsa Görnerup	4 december 2016	1161
Expressen	Sara, 43, förstod som vuxen att hon är högkänslig	Anne Haavisto	19 mars 2017	1306
Expressen	Jenny, 36: Mina tjocka låar var en dold sjukdom	Fredrik Hansson	29 mars 2017	1429
Expressen	"När jag hade det bra, så blev det dåligt"	Åsa Görnerup	2 april 2017	1104
Expressen	Leif GW Persson: "Numera går troheten på reflex"	Christina Lundell	16 april 2017	1785
Expressen	Charlotta, 40: "Ångesten efter en kund var fruktansvärd"	Anne Haavisto	29 april 2017	1311
Totalt antal graford i delmaterialet Expressen:				8096

4.1.2 Delmaterialet Friskispressen

Delmaterialet Friskispressen är porträtt publicerade i tidningen från maj 2015 till februari 2017. Delmaterialet innehåller totalt 7613 graford och antalet ord varierar från 877 till 1675. Medelvärdet är 1269 graford per personporträtt.

Tabell 2: Delmaterial – Friskispressen

Tidning	Titelrubrik	Skribent	Publiceringsdatum	Antal graford
Friskispressen	Dansen räddade hans liv	Mattias Wising Bonde	Maj/juni 2015	1260
Friskispressen	Med Gunnar på magen	Lena Ringqvist	Augusti 2015	1675
Friskispressen	”Cp-skadan har gjort mig ödmjuk”	Madeleine Carlsson	Februari 2016	1300
Friskispressen	Proffsboxarens tuffaste rond	Mattias Wising Bonde	April 2016	877
Friskispressen	När livet rasar	Madeleine Carlsson	Maj 2016	1319
Friskispressen	Mariah siktar högt	Madeleine Carlsson	Februari 2017	1182
Totalt antal graford i delmaterialet Friskispressen:				7613

4.1.3 Delmaterialet Göteborgs-Posten

Delmaterialet Göteborgs-Posten är porträtt publicerade på tidningens webbplats under vinjetten *Livsstil* från december 2016 till april 2017. Delmaterialet Göteborgs-Posten är, i fråga om graford, något mindre än både Expressen och Friskispressen, och antalet graford varierar från 808 till 1118. Det totala antalet analyserade graford i personporträtten ur Göteborgs-Posten är 5323, och medelvärdet är 887 graford per personporträtt.

Tabell 3: Delmaterial – Göteborgs-Posten

Tidning	Titelrubrik	Skribent	Publiceringsdatum	Antal graford
Göteborgs-Posten	Maria är redo att rycka ut – även i spåret	Karin Löwing	25 december 2016	860
Göteborgs-Posten	Med fokus på karate hela livet	Karin Löwing	30 december 2016	879
Göteborgs-Posten	Dominique har ansvar för gigantisk studie	Ingemo Orstadius	8 januari 2017	808
Göteborgs-Posten	Lars laddar inför 43:e raka Vasaloppet	Karin Löwing	26 februari 2017	838
Göteborgs-Posten	Träningen gav Cecilia kraft att återvända till livet	Emelie Aune	12 mars 2017	820
Göteborgs-Posten	Löpningen räddade Fredriks liv	Magnus Carlsson	23 april 2017	1118
Totalt antal graford i delmaterialet Göteborgs-Posten:				5323

4.2 Metod

För att komma fram till om – och i så fall hur – män och kvinnor gestaltas på olika sätt i de tre delmaterialen har jag använt mig av flera övergripande analysmetoder. Till att börja med har jag undersökt materialet med kvantitativ metod, för att sedan analysera det med kvalitativ metod. Jag har också använt mig av en komparativ metod när jag jämfört resultaten inom de tre delmaterialen och delmaterialen med varandra.

Eftersom jag gör en enbart verbalspråklig analys har jag analyserat rubriker, mellanrubriker och löptext i varje artikel. Därför har jag inte analyserat bilder eller de texter som hör till bilderna.

I Expressen finns i vissa fall en extra del att läsa, där personen som reportaget handlar om får svara på frågor om andra ämnen än de som tas upp i reportaget. De texterna har jag utelämnat, dels för att det nästan uteslutande är frågor och svar, vilket gör att skribenten förmodligen inte bidrar till bilden som förmedlas av personen (intervjupersonen säger ju det hen säger), dels för att delmaterialen då skulle skilja sig mycket i fråga om storlek, vilket skulle minska jämförbarheten. Till ett antal av reportagen hör också en faktaruta där man som läsare får veta mer om intervjuobjektet. Där finns till exempel information om ålder och familj. De texterna har jag, av samma anledning, också utelämnat.

Jag har arbetat med materialet genom att läsa de olika personreportagen på respektive tidnings webbplats eller i pdf-filer som jag fått skickade till mig, och haft ett dokument öppet vid sidan om, i vilket jag fört in de personbeskrivande orden. Jag har kategoriserat orden efter grammatisk funktion och färgkodat dem beroende på om orden finns i den redaktionella texten eller om de finns i ett citat av intervjupersonen.

I materialet jag arbetat med har jag delat upp de personbeskrivande ord som jag excerperat ur personporträtten i sådana som funnits i delar som är redaktionell text, alltså skribentens ord, och i sådana som funnits i citat i form av direkt anföring, alltså intervjupersonens ord. Detta har jag gjort för att se hur stor del av beskrivningarna som kommer från skribenten och hur stor del som kommer från intervjupersonen själv.

4.2.1 Personbeskrivande ord

Min undersökning är fokuserad på adjektiv med attributiv och predikativ funktion (Jørgensen & Svensson 1987:22) (*en sportig flicka* respektive *flickan är sportig*), participformer av verb vilka används adjektivistiskt (Hultman 2003:40), (*maratonlöpande*) och adverbial med ändelsen -t (Hultman 2003:77) (*fort*). Dessutom har jag, till skillnad från Hene (1984), Nesterud (2006) och Wretström (2011) också räknat med substantiv och nominalfraser som är personbeskrivande. Ett exempel ur materialet är när kriminologen Leif GW Persson säger ”jag är alkoholist”, där substantivet *alkoholist* beskriver Persson. Det har jag gjort eftersom resultaten skulle bli missvisande om jag utelämnade den typen av personbeskrivande ord.

Jag har tagit med alla typer av beskrivningar: de som gäller utseende, sätt att göra eller säga något på och så vidare. Det gör jag eftersom jag anser att de alla bidrar till att konstruera den person som porträttet handlar om.

När de beskrivande orden föregåtts av en negation (*inte bra*) har jag tagit med negationen i analysen. Även ord som graderas, till exempel adjektiv eller adverb i komparerade former, undersöks i sin böjda form². Metaforer har jag dock valt att utelämnas eftersom resultatet då skulle bli avhängigt min tolkning av metaforerna, vilket skulle göra att reliabiliteten i undersökningen skulle kunna minska drastiskt.

Hene (1984), som till stor del utgår från psykologiforskningen, gör i sin undersökning en uppdelning mellan *intrapersonella* och *interpersonella* beskrivningsord, alltså sådana som beskriver personen som enskild individ eller sådana som beskriver hen som social varelse. Den uppdelningen anser jag dock inte vara relevant för min undersökning, eftersom ”denna indelning grundar sig i huvudsak på skillnaden i observationsmetoder hos de två riktningar[na] inom personlighetspsykologin” (Hene 1984:40). Det är alltså inte individen i sig eller hur hen är i sig själv eller i grupp, utan hur hen konstrueras som objekt i en viss verbalspråklig text i mitt material som jag vill undersöka.

4.2.2 Semantiska fält

Hene (1984) bygger sin undersökning på semantiska fält, där kategoriernas ord är betydelsemässigt knutna till varandra. I Hene är det den kontextuella, snarare än den lexikala, betydelsen av ordet som bestämmer vilken kategori det placeras i (Hene 1984:37). Så är det också i min undersökning, eftersom det är i kontexten som de beskrivande ordens betydelse verkligen kommer fram.

Jag har, likt Nesterud (2006) och Wretström (2011), valt att inte använda mig av alla de kategorier som Hene gör, eftersom omfattningen av min undersökning är betydligt mycket mindre än Henes. De kategorier jag använder mig av är istället de som Nesterud ställt upp (Nesterud 2006:10), eftersom våra undersökningar liknar varandra mer vad gäller materialets storlek. Nesterud har modifierat kategorierna något, och i vissa fall slagit samman flera mindre omfattande kategorier till en större. Till exempel har Henes huvudkategorier *Psykiska egenskaper och tillstånd* och *Anlag, kunnande och erfarenhet* slagits samman till huvudkategorin *Psykiska egenskaper* av Nesterud. Av Henes femton huvudkategorier och dryga tjugotalet underkategorier har Nesterud skapat fyra huvudkategorier och femton underkategorier.

---

² I de beskrivningar som består av flera ord har jag räknat hela den lexikala enheten som ett ord, eftersom de förlorar sin verkliga betydelse om något av orden utelämnas.

Eftersom Nesterud analyserar barnböcker saknar hennes analysmodell kategorier som är ”typiskt vuxna” kategorier, till exempel någon där yrkesroll kan passas in. Jag har därför valt att lägga till en sådan i kategorin *Yttre attribut*. Jag anser också att en underkategori med psykiska tillstånd och behov fattades, och jag har därför lagt in en sådan under *Psykiska egenskaper*. Enligt Siivonen ”hyllas” ofta män i personporträtt för deras familjeengagemang (Siivonen 2007:389), medan barn och familj ofta är självklart i porträtt av kvinnor, trots att huvudpersonen själv kanske inte har barn, (Siivonen 2007:14). Denna slutsats gör att jag vill ha utrymme för beskrivande ord som har med släktskap att göra, och jag skapade därför en sådan under *Sociala relationer*.

Nesteruds kategorier och underkategorier, tillsammans med mina tillägg, redovisas i tabell 4. I tabellen finns också Nesteruds exempel på ord som exemplifierar de olika kategorierna. Till de underkategorier som jag skapat finns mina exempel, som är ord som är excerperade ur materialet jag undersökt.

Tabell 4: Semantiska kategorier enligt Nesterud (2006:10) med mina tillägg

Kategori	Exempelord	Kategori	Exempelord
YTTRE ATTRIBUT		PSYKISKA EGENSKAPER	
Ålder och storlek	<i>Liten, stor gammal</i>	Förstånd och förnuft	<i>Dum, galen, listig</i>
Prydlighet	<i>Fin, lusig, blöt</i>	Vetskap och tänkande	<i>Häpen, tankfull, rådig</i>
Utseende	<i>Vacker, ful, rar</i>	Humör: glädje, ilska, oro	<i>Glad, arg, rädd</i>
Kroppsform och hållning	<i>Vig, tjock, mager</i>	Vänlighet och självständighet	<i>Snäll, grym, vild</i>
Arbete och fritid	<i>Författare, läkare</i>	Karaktär	<i>Belåten, vanlig, nöjd</i>
		Mod och moral	<i>Duktig, modig, feg</i>
		Behov och tillstånd	<i>Taggad, redo</i>
FYSISKA EGENSKAPER		SOCIALA RELATIONER	
Åkommor	<i>Sjuk, andfådd, blodig</i>	Trygghet och relationer	<i>Trygg, fri, ensam</i>
Styrka och snabbhet	<i>Stark, långsam, rask</i>	Omdöme	<i>Bäst, stackars, usel</i>
Behov och tillstånd	<i>Trött, vaken, hungrig</i>	Släktskap	<i>Mamma, syster</i>

Vissa ord i mitt material är svåra att placera in i någon av underkategorierna, till exempel i porträttet av Cecilia (i Göteborgs-Posten) som drabbats av cancer. Hon beskrivs som *skallig* och *mager*, som ju är ord som vars lexikaliska betydelse har med utseende att göra, men eftersom de beskrivande orden syftar till något som är en biverkning av sjukdomen och dess behandling, skulle de också kunna placeras i kategorin *Åkommor*. Jag har, som ovan nämnt, då tagit hänsyn till den närmaste kontexten och vad betydelsen då blivit. I exemplet med Cecilia resonerade jag mig fram till att orden passade bäst i kategorin *utseende*.

Ytterligare exempel är i artikeln om Mariah i Friskispressen, där Mariah beskrivs som *blind* och *synskadad*. Jag placerade de beskrivande orden i kategorin *Åkommor*, men efter viss tvekan om huruvida det är en åkomma eller ett fysiskt tillstånd. För mig som seende är det en sak, men för en person som levt utan syn hela livet kan det nog vara en annan.

Man kan tänka att det är så att min uppfattning och journalistens avsikt inte alltid överensstämmer, vilket väcker frågan varför journalisterna över huvud taget använder vissa ord.

5 Resultat

I det här kapitlet redovisar jag de resultat som framkommit av de olika analyserna.

5.1 Personbeskrivande ord

I en text utgör adjektiven, inklusive participen, ofta mellan 5 och 10 procent (Hultman 2003:76). Så är, som synes i tabell 5, 6 och 7, inte fallet i mitt material. Anledningen till det är att jag endast excerperat de ord som syftar till att beskriva intervjupersonen.

5.1.1 Antal personbeskrivande ord i Expressen

Av de 8096 graford som utgör delmaterialet Expressen är 137 stycken personbeskrivande. Av de 137 kommer 70 ur personporträtt om kvinnor och 67 ur personporträtt om män. I genomsnitt utgör de personbeskrivande orden 1,69% av texten.

Tabell 5: Antal personbeskrivande ord i Expressen

Artikel	Skribent	Antal graford	Antal personbeskrivande ord	Redaktionell text	Replik	Andel personbeskrivande ord i procent
Magnus Carlson, 48, om den stora sorgen	Åsa Görnerup	1161	16	11	5	1,38%
Sara, 43, förstod som vuxen att hon är högekänslig	Anne Haavisto	1306	33	7	26	2,53%
Jenny, 36: Mina tjocka lår var en dold sjukdom	Fredrik Hansson	1429	8	4	4	0,56%
"När jag hade det bra, så blev det dåligt"	Åsa Görnerup	1104	23	15	8	2,08%
Leif GW Persson: "Numera går troheten på reflex"	Christina Lundell	1785	28	14	14	1,57%
Charlotta, 40: "Ångesten efter en kund var fruktansvärd"	Anne Haavisto	1311	29	9	20	2,21%
Totalt		8096	137	60	77	1,69%

5.1.2 Antal personbeskrivande ord i Friskispressen

Av de 7613 graford som utgör delmaterialet Friskispressen är 89 stycken personbeskrivande. Av de 89 kommer 40 ur personporträtt om kvinnor och 49 ur personporträtt om män. I genomsnitt utgör de personbeskrivande orden 1,17% av texten.

Tabell 6: Antal personbeskrivande ord i Friskispressen

Artikel	Skribent	Antal graford	Antal personbeskrivande ord	Redaktionell text	Replik	Andel personbeskrivande ord i procent
Dansen räddade hans liv	Mattias Wising Bonde	1260	15	12	3	0,12%
Med Gunnar på magen	Lena Ringqvist	1675	15	6	9	0,90%
”Cp-skadan har gjort mig ödmjuk”	Madeleine Carlsson	1300	17	8	9	1,31%
Proffsboxarens tuffaste rond	Mattias Wising Bonde	877	13	7	6	1,50%
När livet rasar	Madeleine Carlsson	1319	17	11	6	1,29%
Mariah siktar högt	Madeleine Carlsson	1182	12	10	2	1,02%
Totalt		7613	89	54	35	1,17%

5.1.3 Antal personbeskrivande ord i Göteborgs-Posten

Av de 5323 graford som utgör delmaterialet Göteborgs-Posten är 63 stycken personbeskrivande. Av de 63 kommer 37 ur personporträtt om kvinnor och 26 ur personporträtt om män. I genomsnitt utgör de personbeskrivande orden 1,18% av texten.

Tabell 7: Antal personbeskrivande ord i Göteborgs-Posten

Artikel	Skrivent	Antal graford	Antal personbeskrivande ord	Redaktionell text	Replik	Andel personbeskrivande ord i procent
Maria är redo att rycka ut – även i spåret	Karin Löwing	860	7	5	2	0,81%
Med fokus på karate hela livet	Karin Löwing	879	8	6	2	0,91%
Dominique har ansvar för gigantisk studie	Ingemo Orstadius	808	15	13	2	1,86%
Lars laddar inför 43:e raka Vasaloppet	Karin Löwing	838	7	3	4	0,84%
Träningen gav Cecilia kraft att återvända till livet	Emelie Aune	820	15	10	5	1,83%
Löpningen räddade Fredriks liv	Magnus Carlsson	1118	11	5	6	0,98%
Totalt		5323	63	42	21	1,18%

Av resultaten som presenteras i tabell 5, 6 och 7 kan man se att kvinnor och män i materialet åtminstone vad gäller antal ord är relativt jämt beskrivna. Det delmaterial inom vilket skillnaderna är störst är Göteborgs-Posten, där porträtten om kvinnor i genomsnitt innehåller 1,49% beskrivande ord, medan dem om män innehåller 0,92%. Expressen är det delmaterial där skillnaderna är minst. Där innehåller porträtten om kvinnor i genomsnitt 1,73% och dem om männen 1,66%.

Friskispressen är det enda delmaterialet inom vilket personporträtten om män innehåller störst andel beskrivande ord: 1,26%, jämfört med dem om kvinnor som i genomsnitt innehåller 1,07%.

5.2 Semantiska fält

I det här avsnittet redogör jag för hur de personbeskrivande orden är fördelade mellan de olika semantiska fälten.

Det totala materialet innehåller 289 personbeskrivande ord, där 147 belägg fördelade på 121 unika ord beskriver kvinnor och 142 belägg fördelade på 123 unika ord beskriver män. En del av de unika orden förekommer alltså flera gånger i personporträtten.

De semantiska fält som innehåller störst andel personbeskrivande ord i det totala materialet är *psykiska egenskaper* (112 unika beskrivande ord, vilket motsvarar 39%) och *yttre attribut* (76 unika beskrivande ord, vilket motsvarar 26%).

Trots att kategorin är överlägset störst, finns det stora skillnader i antalet ord inom de olika underkategorierna till *Psykiska egenskaper*. Medan kategorin *Behov och tillstånd* innehåller 30 (av vilka 17 återfinns i Expressen) respektive unika beskrivande ord, innehåller kategorin *Mod och moral* endast ett unikt beskrivande ord.

Även i fältet *Yttre attribut* skiljer antalet beskrivande ord kraftigt mellan de olika underkategorierna. Den underkategori i fältet som innehåller flest beskrivande ord är *Arbete och fritid*, som innehåller 50 unika beskrivande ord. Något förvånande i sammanhanget är att underkategorin *Kroppform och hållning* är den kategori som innehåller minst antal beskrivande ord och inte innehåller några beskrivande ord alls.

Underkategorin *Släktskap* som jag valde att lägga till i Nesteruds (2006) kategorier på grund av Siivonens slutsats att män hyllas för sitt engagemang i hemmet, medan barn och familjeliv är självklara teman för kvinnor (Siivonen 2007:389), visar att männen i det material jag undersökt inte har något med familjelivet att göra, medan kvinnor beskrivs som systrar och mammor, trots att det bara är ett av porträtten (om Åsa, proffsboxaren) som kretsar kring familj och barn.

5.2.1 Expressen

Av de ord som excerperats ur Expressen är många unika beskrivande ord. Orden ingår i 15 av de 18 kategorier som jag använt mig av. I personporträtten ur Expressen finns inga beskrivande ord som passats in i underkategorin *Styrka och snabbhet* eller i *Kroppform och hållning*, men desto fler i *Karaktär* och *Arbete och fritid*.

I det totala delmaterialet Expressen finns nästan hälften, ca 49%, av de personbeskrivande orden inom underkategorin *Psykiska egenskaper*. Kategorin är den som innehåller störst andel personbeskrivande ord för både kvinnor och män: 51% respektive 47%.

5.2.2 Friskispresen

Även i Friskispresen beskrivs intervjupersonen med ord som sprids över många kategorier, 15 stycken.

I det totala materialet Friskispresen innehåller fältet *Psykiska egenskaper* störst andel beskrivande ord, 37%. Fälten *Fysiska egenskaper* och *Yttre egenskaper* innehåller 25% vardera.

Fältet *Psykiska egenskaper* är för både kvinnor och män det som innehåller störst andel beskrivande ord, 35% respektive 39%.

5.2.3 Göteborgs-Posten

I Göteborgs-Posten är intervjupersonens arbete, fritid och fysik i fokus – styrka och snabbhet, men också åkommer av olika slag. De beskrivande orden i Göteborgs-Posten återfinns i 10 av de 18 kategorierna.

I det totala materialet Göteborgs-Posten innehåller betydelsefälten *Yttre attribut* störst andel beskrivande ord, 37%, men även fältet *Fysiska egenskaper* utgör en stor andel av de personbeskrivande orden, 33%.

För kvinnor i materialet är *Yttre attribut* det fält som innehåller störst andel beskrivande ord, drygt 51%, och för män innehåller fältet *Fysiska egenskaper* störst andel beskrivande ord, drygt 42%.

6 Diskussion

Här diskuterar jag de resultat som framkommit i relation till tidigare forskning och teoretiska ramar.

I en undersökning av personporträtt med inriktning på ämnet hälsa, skulle man kunna tänka sig att en analys av beskrivande ord och semantisk kategorisering skulle visa att materialet innehöll mängder av beskrivande ord som rör utseende, styrka och motivation. Så är dock inte fallet i min undersökning – i det totala materialet finns inga ord som hör hemma i den semantiska kategorin *kroppform och hållning*, och i kategorin *utseende* bara tre. Detta skulle man kunna se som ett tecken på hur vitt begreppet hälsa är, och kanske också på att den psykiska hälsan under de senaste åren har fått ta mer plats bredvid den fysiska.

I materialet varierar antalet beskrivande ord mellan de olika porträtten kraftigt, och ordens innebörd likaså. Varför det skiljer så i antal beskrivande ord skulle i mitt material kunna förklaras med att det, när man lämnar mycket utrymme åt intervjupersonens direkta citat, blir intervjupersonen själv som styr hur mycket som handlar om hen och hur mycket som handlar om andra eller om annat. Ett exempel är intervjun Med Magnus Carlsson i Expressen, där stora delar av porträttet utgörs av direkta citat, men andelen ord som är beskrivande i fråga om Magnus är förhållandevis liten eftersom han talar om sin familj. Många av de beskrivande orden finns istället i den redaktionella texten och handlar om Magnus arbetsliv. Det kan jämföras med personporträttet av Sara i samma tidning, som också utgörs till stor del av Saras egna ord. Där andelen personbeskrivande ord procentuellt sett är ungefär dubbelt så stor som den i porträttet av Magnus Carlsson. Något som beror på att hon talar om sig själv och hur livet förändrats sedan hon lärt sig att hon är högkänslig.

I Henes (1984) undersökning förekommer ord som beskriver ekonomisk status och anställning nästan enbart i texter som handlar om pojkar (Hene 1984:247). Att materialet jag undersökt, både det om kvinnor och om män, innehåller många ord som rör yrke är föga förvånande, med tanke på att det endast omfattar vuxna människor. Några ord om ekonomisk status förekommer dock inte alls i mitt material, men de som rör yrke är jämnt fördelade mellan män och kvinnor, även om personporträtten om kvinnor i Expressen och Friskispressen innehåller något färre än de om män, och personporträtten om kvinnor i Göteborgs-Posten innehåller fler än de om män.

Isabelle Nesteruds (2006) undersökning av barnböcker visar att pojkar beskrivs på ett mer varierat sätt än flickor, något som jag inte ser i mitt material. Däremot finns en skillnad mellan tidningarna när det gäller variationen – Expressens och Friskispressens beskrivande ord finns utspridda i fler betydelsefält än de ur Göteborgs-Posten.

Att kvinnor och män konstrueras olika i media hävdar Fowler (1991), Bromander (2012) och Björkvall (2003). Fowler skriver att ”It has long been observed that [...] different kinds of expression are used to refer to men and to women.” (Fowler 1991:95). Även Wretström (2011) menar att det stämmer – i hennes material har pojkar karaktär och personlighetsdrag, medan flickor har känslor. Överlag är det inte mönster som återfinns i mitt material, men när det gäller känslor innehåller de tre porträtten om kvinnor i Expressen långt många fler än både de om män i Expressen och hela Friskispressen- respektive Göteborgs-Posten-materialet. I betydelsefältet *trygghet och relationer* finns 12 belägg från Expressens porträtt om kvinnor, medan det i det om männen i samma tidning finns två. I Friskispressen finns två om kvinnor och ett om en man och i Göteborgs-Posten förekommer det inte något beskrivande ord alls i kategorin. Kanske skulle man kunna se det som en sorts reproduktion av förväntningar på hur kvinnor är, men det skulle också kunna bero på att de kvinnor som intervjuats i Expressen har fått berätta om något som är känslomässigt svårt.

En av anledningarna till att fördelningen ser ut som den gör i mitt material menar jag alltså är temat för olika personporträtt. Som Siivonen skriver kan personporträttet vara

”allt från mångbottnade berättelser till rena uppräknings av meriter till sakfokuserade texter.” (Siivonen 2007:345). Att porträttet om Charlotta i Expressen innehåller 2,21% personbeskrivande ord, medan det om Maria i Göteborgs-Posten bara innehåller 0,81%, kan alltså förklaras med att Charlotta berättar om sig, sin resa från att vara ett barn med drogmissbruk till nykter socionom och hennes tankar kring det, medan temat för Marias porträtt är hur hon hittar tid att träna inför Vasaloppet och hur livet går ihop med träning, jobb och barn. Ett exempel på det som Siivonen kallar för uppräknings av meriter är porträttet om Dominique i Göteborgs-Posten som innehåller 15 stycken beskrivande ord (som utgör 1,86% av texten), och av de 15 är 12 relaterade till hennes yrkesliv.

Den utvärderande sekvens i personporträtten som Siivonen skriver om, och som också återfinns i de personporträtt som jag analyserat märks bland annat genom andelen ord *bra* och *bättre* som utgör 6,23% av de beskrivande ord som excerperats ur materialet.

Enligt Kress (1987) är språket en spegel för de sociala normer som råder i vårt samhälle, och enligt A. Hirdman (2001) återger media representationer och idéer om hur kvinnor och män är. Den bild av samhället och av kvinnor och män som det material jag undersökt återspeglar är att kvinnor är känslosamma och yrkesverksamma och att män är yrkesverksamma och friska, men lite trötta.

Att kvinnor och män totalt sett konstrueras relativt lika i materialet jag undersökt skulle kunna vara en bekräftelse på den förändrade genusordning som Y. Hirdman (2001) skriver om, där kvinnor inte endast står för barnafödande och omhändertagande, utan också för att bringa in pengar, vilket tidigare var mäns syssla.

Slutligen bör också några ord sägas om den metod jag använt för min undersökning. Att se över texterna och manuellt excerpera ord ur texterna har gett mig möjlighet att noga se på olika typer av beskrivande ord, dock har det varit tidskrävande och tyvärr inte gett mig möjlighet att se över ett tillräckligt stort material för att säga något generellt. Med hjälp av till exempel sökverktyget Korp hade det gått att analysera ett större material och därmed också se tydligare mönster i hur kvinnor och män konstrueras i media.

7 Slutsatser och utblick

I det här avsnittet redogör jag för de slutsatser jag dragit utifrån min analys och svarar på mina forskningsfrågor. Avsnittet avslutas med en utblick, där jag ger förslag till vidare forskning och till hur en språkkonsult skulle kunna arbeta inom det undersökta området.

7.1 De vanligaste personbeskrivande orden i delmaterialen

De beskrivande ord som är vanligast i de tre delmaterialen skiljer sig åt. För kvinnor i Expressen är de vanligaste *högekänslig*, som förekommer fyra gånger, *duktig flicka* och *arg* som förekommer tre gånger vardera. Orden är alltså inte riktigt beskrivande för hela materialet, eftersom de kommer från två av personporträtten, och inget av orden återfinns i det tredje personporträttet om en kvinna i Expressen. Andra ord, som återkommer i flera av texterna är *känslösam*, *naiv*, *ensam*, *förvirrad* och *bättre*, som alla förekommer två gånger.

För män i Expressen är de vanligaste orden kopplade till yrke, psykiska egenskaper och känslor: *frontfigur*, *artist*, *kriminolog*, *expert*, *rolig*, *rädd* och *stark* som alla förekommer två gånger.

För kvinnor i Friskispressen är de vanligast förekommande orden *besatt* och *synskadad*, som förekommer tre gånger vardera. *Besatt* finns med i två av porträtten, medan ordet *synskadad* finns med i ett.

För män i Friskispressen är de vanligaste orden *bra*, *kär* och *arg*, som förekommer två gånger vardera.

För kvinnor i Göteborgs-Posten förekommer *personlig tränare* tre gånger, medan *läkare*, *fotograf*, *ledsen* och *sugen* alla förekommer två gånger.

För män i Göteborgs-Posten är *bra* det vanligaste och förekommer tre gånger, därefter är *nykter* och *gästforskare* vanligast som förekommer två gånger vardera.

I mitt material används alltså inte samma ord för att beskriva kvinnor och män.

7.2 Fördelning av personbeskrivande ord i delmaterialen

När det gäller fördelningen av ord som används om kvinnor och män i materialet, så är orden relativt jämnt fördelade. I Expressen är antalet 70 respektive 66 beskrivande ord, vilket motsvarar 52% respektive 48%, i Friskispressen 40 respektive 49, vilket motsvarar 45% respektive 55%, och i Göteborgs-Posten 37 respektive 26, vilket motsvarar 59% och 41%. Procentuellt sett är alltså antalet beskrivande ord jämnast fördelat mellan kvinnor och män i Expressen.

Inom de olika delmaterialen skiljer sig Göteborgs-Posten mest i andel beskrivande ord för kvinnor respektive män, där porträtten om kvinnor i genomsnitt innehåller 1,49% och porträtten om män bara 0,92%. Minst skillnad finns i Expressen, där porträtten om kvinnor i genomsnitt innehåller 1,73% och porträtten om män innehåller 1,66%. Friskispressens porträtt om kvinnor innehåller i genomsnitt 1,07% beskrivande ord, och de om män innehåller 1,26%.

7.3 Skillnader i beskrivningar mellan delmaterialen

Det finns skillnader mellan de tre delmaterialen, dels i andelen beskrivande ord, där Expressen innehåller störst andel, 1,69%, medan Friskispressen innehåller 1,17% och Göteborgs-Posten innehåller 1,18%. Främst gäller dock skillnaderna vad som lyfts fram. I Expressen är det främst intervjupersonens känslor och karaktärsdrag som omtalas, medan Friskispressen lyfter personens psykiska egenskaper, men också personens fysiska behov

och tillstånd och arbete och fritidsaktiviteter. Göteborgs-Postens intervjupersoner beskrivs främst utifrån arbete och fysik.

I Expressen återfinns sammanlagt 12 ord ur underkategorin *Trygghet och relationer* i de porträtt som handlar om kvinnor, vilket är långt mer än vad som finns i dem om män ur Expressen (två stycken), men också många fler än i Göteborgs-Posten (som inte har något varken för kvinnor eller män) och Friskispresen (som har två för kvinnor och ett för män).

7.4 Utblick

När det gäller vidare forskning, så finns det utan tvivel skäl att fortsätta forska på hur män och kvinnor gestaltas på olika sätt. Dels för att de som skriver i det offentliga, och som får mycket utrymme, behöver uppmärksammas på hur de är med och bidrar till förutfattade meningar om hur män och kvinnor är och om det ansvar de bär när det gäller att undvika att reproducera skadliga normer genom sitt språkbruk, dels för att vi ska kunna se utvecklingen. Det finns också anledning att göra liknande undersökningar där man också jämför med porträtt av personer med könsöverskridande identitet.

Som språkkonsult är jag övertygad om att det finns stor nytta i att se över sitt sätt att skriva, oavsett om man är skribent på en myndighet, ett företag eller en tidning, att en medvetenhet kring hur man uttrycker sig ger texter av högre kvalitet och mindre risk för missförstånd med mottagaren. Med grund i min undersökning kan jag se att kurser i skrivande där man fokuserar på medvetenhet i skrivandet skulle kunna vara ett relevant uppdrag för en språkkonsult att erbjuda redaktionerna på Expressen, Friskispresen och Göteborgs-Posten.

Litteraturförteckning

Arbetsmiljöverket. 2016. *Skyddsombud – arbetstagarnas företrädare i frågor som rör arbetsmiljön*. Danagård Litho. [Broschyr] Tillgänglig:

<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/broschyren/skyddsombud-broschyr-adi314.pdf>

Björkvall, Anders 2009. *Den visuella texten. Multimodal analys i praktiken*. Stockholm: Hallgren & Fallgren. Ord och stil. 40.

Björkvall, Anders 2003. *Svensk reklam och dess modellärsare*. Stockholm studies in Scandinavian philology, NS., 31.

Bromander, Tobias 2012. *Politiska skandaler! Behandlas kvinnor och män olika i massmedia?*. Linnaeus University dissertations; 107.

Engström, Ingegerd 1994. *Klara verba. Om andraspråksinlärares verbanvändning i svenskan*. Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet.

Folkhälsomyndigheten. Hämtad 19 april 2017 från:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/far/rekommendationer/attityder-till-fysisk-aktivitet/>

Fowler, Roger 1991. *Language in the News: Discourse and Ideology in the Press*. London & New York: Routledge.

Hallström, Anna & Östberg, Urban 2003. *De rätta orden. Svenska betydelsefält*. Lund: Studentlitteratur.

Hellspång, Lennart & Ledin, Per 1997. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Hene, Birgitta 1984. *"Den dyrkade Lasse och stackars lilla Lotta". En syntaktisk-semantisk studie av personbeskrivande adjektiv och adverb i populära ungdomsböcker*. Umeå studies in the humanities. 64.

Hirdman, Anja 2001. *Tilltalande bilder: genus, sexualitet och publiksyn i Veckorevyn och Fib aktuellt*. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Stockholms universitet. Atlas akademi.

Hirdman, Yvonne 2001. *Genus – om det stabila föränderliga form*. Malmö: Liber.

Hultman, Tor G. 2003. *Svenska Akademiens språklära*. Stockholm: Svenska Akademien.

Hållsten, Stina & Hanna Sofia Rhenberg & Daniel Wojahn (red.) 2013. *Text, kontext och betydelse: sex nordiska studier i systemisk-funktionell lingvistik*. Huddinge: Södertörns högskola. Text- och samtalsstudier från Södertörns högskola. 2.

Jørgensen, Nils & Svensson, Jan 1987. *Nusvensk grammatik*. Malmö: Liber.

Kress, Gunther 1987. *Educating readers: language in advertising. I: Propaganda, persuasion and polemic*. Red. J Hawthorn. London: Edward Arnold.

Lehrer, Adrienne 1974. *Semantic fields and lexical structure*. Amsterdam. North-Holland Linguistics Series. 11.

Mediearkivet Retriever. Hämtad 19 april 2017 från:
<http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive>

Mediearkivet Retriever. Hämtad 27 augusti 2017 från:
<http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/search>

Nesterud, Isabelle 2006. *Alla vi barn i Genusbyn*. C-uppsats. Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet. Tillgänglig:
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:131389/FULLTEXT01.pdf>

Siivonen, Jonita 2007. *Personporträttet som tidningsgenre – En närläsningstudie med fokus på innehållsliga teman, berättarkonventioner och kön*. Svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingfors. SSKH skrifter. 25.

Strand, Hans. 1995. Om sambandet mellan kön, språkbruk och kontext. I: Proceedings of the 2 nd Nordic conference on language and gender. Nordlyd. 23. S. 242–258.

Trier, Jost 1931. *Der deutsche Wortschatz im Sinnbezirk des Verstandes*. Heidelberg. [Även i Jost Trier, Aufsätze und Vorträge zur Wortfeldtheorie. Hrsg von A van der Lee und O Reichmann. The Hague & Paris 1971.]

Wretström, Mari 2011. *Han är snäll och hon känner sig lite ledsen. En semantisk studie av personbeskrivande adjektiv i populära barnböcker*. C-uppsats. Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet. Tillgänglig:
<https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:503470/FULLTEXT01.pdf>

Bilaga 1. Fördelning av beskrivande ord i semantiska fält

7.4.1 Yttre attribut

Tabell 8: Samtliga ord i kategorin *Kroppform och hållning*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
–	–	–	–	–	–

Tabell 9: Samtliga ord i kategorin *Ålder och storlek*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Vuxen (2) Sex månader gammal (1)	–	–	–	Ung (1) Äldst (1)	Inte stor (1) Fem år gammal (1) Liten (1) Nio år (1) Tolv år (1) 16-årig (1)

Tabell 10: Samtliga ord i kategorin *Prydlighet*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
–	Barfota (1) I strumplästen (1)	–	–	–	–

Tabell 11: Samtliga ord i kategorin *Utseende*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
–	–	Skallig (1) Mager (1)	–	Brunbränd (1)	–

Tabell 12: Samtliga ord i kategorin *Arbete och fritid*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Styrelsemedlem (1)	WW:s frontfigur (2)	Läkare (2)	Gästforskare (2)	Guide (1)	Fiskare (1)
Vice ordförande (1)	Frontfigur (1)	Forskare (1)	Pensionär (1)	Förebild (1)	Föreläsare (1)
Medlem i Fittja Boys (1)	Låtskrivare (1)	Handledare (1)	Instruktör (1)	Poster-girl (1)	Sveriges första
Undersköterska (1)	Artist (2)	Forskningsledare (1)	Brittisk konsul (1)	Proffsboxare (1)	sjukgymnast med CP-
Socionom (1)	Sångare (1)	Barnsjuksköterska (1)	Civilingenjör (1)	Medlem i Friskis och Svettis (1)	skada (1)
	Servitör (1)	Vårdbiträde (1)			Anställd (1)
	Bartender (1)	Undersköterska (1)			Avlönad (1)
	DJ (1)	Sjuksköterska (1)			Antagen (1)
	Regissör (1)	IVA- sjuksköterska (1)			Danslärare (1)
	Författare (1)	ST-läkare (1)			
	Krönikör (1)	Distriktsläkare (1)			
	Programledare (1)	Personlig tränare (3)			
	Kriminolog (2)	Fotograf (2)			
	Sagoberättare (1)				
	Brottsnörd (1)				

7.4.2 Psykiska egenskaper

Tabell 13: Samtliga ord i kategorin *Förstånd och förnuft*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
–	Närmast besatt (1)	–	–	Besatt (3)	–
				Matbesatt (1)	

Tabell 14: Samtliga ord i kategorin *Vetskap och tänkande*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Verkligen medveten (1)	Inte utbildad (1)	–	–	Medveten (1)	Van (1)
Inte medveten (1)	Begåvad (1)				
Intresserad (1)	Inte intresserad (1)				
	Expert (2)				
	Intresserad (1)				

Tabell 15: Samtliga ord i kategorin *Humör*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Helt förstörd (1) Arg (3) Rädd (1)	Frustrerad (1) Inte ledsen (1) Inte förbannad (1) Inte rädd (1) Rädd (2) På extra gott humör (1)	Orolig (1) Ledsen (2)	Ledsen (1)	Glad (1) Rädd (1) Orolig (1)	Arg (2) Glad (1) Ledsen (1) Besviken (1) Rädd (1) Jätteglad (1)

Tabell 16: Samtliga ord i kategorin *Vänlighet och självständighet*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Kärleksfullt (1)	Aldrig elak (1)	–	–	–	–

Tabell 17: Samtliga ord i kategorin *Karaktär*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Högekänslig (4) Väldigt social (1) Duktig flicka (3) Känslosam (2) Utåtagerande (1) Rätt stark (1) Välanpassad (1) Naiv (2) Plikttrogen (1) Lojal (1) Lat (1)	Överlevare (1) Fort (1) Engagerat (1) Rolig (2) Stark (2) Mer engagerad (1) Inte tålmodig (1)	–	Helhjärtat (1) Tävlingsmänniska (1)	Lite onödigt kaxig (1) Mer uppmärksam (1) Tydlig (1)	Inspiration (1) Självironisk (1) Tyst (1) Passiv (1)

Tabell 18: Samtliga ord i kategorin *Mod och moral*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
–	–	–	–	Ärlig (1)	–

Tabell 19: Samtliga ord i kategorin *Behov och tillstånd*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Förtjust (1) Otroligt tacksam (1) Överrumplad (1) Överstimulerad (1) Hoppfull (1) Lugn (1) Äcklad (1) Trött (1) Tacksam (1) Förvirrad (2)	Berörd (1) Illa berörd (1) Tacksam (1) Ödmjuk (1) Dränerad (1) Upptagen (1) Lycklig (1)	Redo (1) Mycket taggad (1) Sugen (2) Beredd (1)	Ivrig (1)	Nöjd (1) Provocerad (1)	Ödmjuk (1) Stressad (1) Fast övertygad (1) Kär (2) Lycklig (1) Jättenervös (1)

7.4.3 Fysiska egenskaper

Tabell 20: Samtliga ord i kategorin *Åkommor*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Feldiagnostiserad (1) Rejält misshandlad (1)	Väldigt sjuk (1) Alkoholist (2)	Sjuk (1)	Skadad (1)	Synskadad (3) Blind (2)	Förlamad (1) Begränsad (1)

Tabell 21: Samtliga ord i kategorin *Styrka och snabbhet*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
–	–	Sportig (1) Aktiv (1) Maratonlöpare (1) Stark (1) Vältränad (1)	Plötsligt (1)	O-idrottig (1)	Inte superstark (1) Stark (1) Starkare (1)

Tabell 22: Samtliga ord i kategorin *Behov och tillstånd*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Gravid (2) Pigg (1) Fokuserad (1) Utsatt (1) Ren (1)	Snurrig (1) Mätt (1) Trött (1) Alldeles tyst (1)	Härligt trött (1) Normal (1)	Pigg (1) Lite tröttare (1) Stilla (1) Frisk (1) Trött (1) Nykter (2) Hög (1) Fri (1)	Trött (1) Svettig (1) Påverkad (1) Gravid (2)	Svag (1) Gatubarn (1) Frisk (1) Som alla andra (1) Smått hög (1) Sjuk (1)

7.4.4 Sociala relationer

Tabell 23: Samtliga ord i kategorin *Trygghet och relationer*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Sårad (1) Utanför (1) Inte utstött (1) Lugn (1) Trygg (1) Avvisad (1) Respektlöst behandlad (1) Drabbad (1) Sviken (1) Lurad (1) Ensam (2)	Libertin (1) Inte alltid älskad (1)	–	–	Ensam (1) Uttittad (1)	Utestängd (1)

Tabell 24: Samtliga ord i kategorin *Omdöme*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Bättre (2) Fruktansvärt dåligt (1)	Så jävla dålig (1) Usel (1) Ganska bra (1) Bättre (1)	Bättre (1)	Bra (3) Inte bra (1) Dåligt (1)	Inte bättre (1) Bättre (1)	Bra (2) För bra (1)

Tabell 25: Samtliga ord i kategorin *Släktskap*

Expressen		Göteborgs-Posten		Friskispressen	
Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)	Kvinnor Ord (antal)	Män Ord (antal)
Storasyster (1)	–	Mamma (1)	–	Adopterad (1) Mamma (1) Biologisk mamma (1)	–

